

thi, saavidt jeg veed, har man hverken i Frankrig eller Tydskland fordret, at der først skulde være en Plan til et Jernbanenet for hele Landet, inden man gif ind paa at tage Bestemmelse om en enkelt Bane. Det er, troer jeg, ganske gavnligt at tage Hensyn til, hvorledes andre Nationer bære sig ad i saa Henseende. Jeg skal ogsaa tillade mig at gjøre opmærksom paa, at det ikke er den Fremgangsmaade, som Rigsdagen pleier at gaae frem paa. I Finantsloven for 1850—51 blev der saaledes bevilget 80,000 Rbd. til Fremme af den directe Dampskibsforbindelse mellem Hjersting og England og mellem Kjøbstæderne ved Limfjorden og England, gennem Aggercanalen, for at hjælpe paa den jydsk Dvægudførsel; men, efter det anførte Raisonnement vilde det jo have været ganske urigtigt af Rigsdagen, at bevilge denne Pengesum, førend den nemlig havde undersøgt, om noget Sligt ikke ogsaa kunde være kommet til Anvendelse paa de andre Provindser, og i saa Fald samtidigt dermed bestemt, hvilke Dampskibsforbindelser der skulde oprettes for de andre Provindser og Steder. Jeg troer altsaa ikke, at det er den Maade, som man enten i Theorie eller Praxis gaar frem paa. — Med Hensyn til det finantsele Spørgsmaal, det er at sige, naar man har paaberaabt sig, at, selv om vi havde hele Planen færdig til hele Jernbanenettet, kunde vi dog ikke vide, om vi da ogsaa havde de fornødne Pengemidler til at gaae ind paa den, skal jeg herved gjøre opmærksom paa, at det er dog en egen Maade at tage Sagen paa, at spørge, om vi, hvor der er Tale om et Arbejde, som vil medtage jeg veed ikke hyormange Aar, for Diebliffet ere istand til at paatage os den dermed forbundne Byrde. Jeg troer virkelig ikke, at det er den Maade, hvorpaa man ellers behandler et finantsele Spørgsmaal; man spørger kun: „Have vi for Diebliffet Raad til at paatage os denne Udgift?“ og man maa naturligtviis overlade det til Fremtiden og til de finantsele Forhold, hvorvidt en saadan Udførelse af den øvrige Deel af Banen er nødvendig. Det har ogsaa viist sig, at det er den Maade, der, saavidt jeg veed, er bleven brugt tidligere her i Landet, og som ogsaa har ført til, at det Resultat,

som er fremkommet, ikke har været afhængigt af, om man havde vedtaget en almindelig Plan eller ikke. Ved Besforordningen af 13de Decbr. 1793 blev der saaledes lagt en Plan for Udførelsen af alle Chausséveiene her i Landet, efterat man først havde begyndt paa forskellige Chausséer fra Aaret 1764 af, og adskillige vare blevne anlagte i Aarene fra 1764 til 1793. Men hvad skete, efterat man havde vedtaget Planen af 1793? Der hengif da, efter Bergsøe, et Tidrum fra 1793 til 1821, i hvilket der blev meget ubetydeligt Arbejde paa Chausséer her i Landet. Man havde altsaa vedtaget en almindelig Plan; men det hjalp ikke til Noget, det hjalp ikke til, at man kunde sætte den i værk. Det beroede navnlig paa de finantsele Kræfter. Det er kun de finantsele Kræfter, som Landet for Diebliffet kan disponere over, til hvilke man bør tage Hensyn. Jeg mener derfor, at, naar man vil betragte Sagen fra den finantsele Side, med Hensyn til, om Landet har Raad til at gaae ind derpaa, da kan der virkelig nu ikke være Spørgsmaal, om Landet har Raad til nu for Diebliffet at anlægge Jernbaner over hele Landet; thi derom vil der naturligtviis heller ikke kunne blive Spørgsmaal. Meningen kan dog umuligt være den, at man paa eengang vilde anlægge hele Jernbanenettet over hele Landet.

Finantsministeren: Der er et Spørgsmaal, som den ærede 5te Landstingsmand for Iste Kreds rettede til mig, som jeg skal tillade mig strax at besvare, nemlig, hvorvidt den Statsgjæld, som gennem Overtagelsen af Rentesgarantien contraheres, kan ansees at vedkomme hele Monarchiet, eller alene Kongeriget Danmark. Jeg troer ikke, at dette Spørgsmaal i Diebliffet kan fyldestgjørende besvares, og det er heller ikke af praktisk Interesse; thi der er ikke forlangt nogen anden Garantie end den, som der indeholdes i det foreliggende Lovforslag, der er af samme Beskaffenhed som for de Laan, der i Aarene 1849 og 1850 bleve contraherede. Hvorvidt dette Slags Statsgjæld ved den endelige Udgjorelse imellem Kongeriget og de andre Statsdele vil blive betragtet som fælles, eller blot vedkommende den enkelte Landsdeel, det er et Spørgsmaal, som altid senere vil kunne finde sin Afgjorelse;